

BİD'ATLAR VE İSLAM'IN ASLÎ YAPISINI BOZMA TEHLİKESİ

el-Hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn hamden kemâ yenbeğî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyidîne'l-evvelîne ve'l-âhirîn tâcu ruûsinâ ve tabîb-i kulûbinâ ve üsvetine'l-haseneti Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emma ba'd.

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh ve efdale'l hedyi hedyü sey-yidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve selleme teslîmen kesîra ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atün dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

Ashâbu'l-bid'a kilâbu'n-nâr.

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn, değerli kardeşlerim, muhterem müslümanlar!

Allahu Teâlâ hazretlerinin rahmeti, lütfu, ihsânı, ikramı, dünyada âhirette üzerinize olsun, Allahu Teâlâ hazretleri cümlelerinizi iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin. Burada anevî olarak Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini Gümüşhanevî Hocamız cennet mekân Ahmed Ziyaeddin Efendimiz'in *Ramûzü'l-ehâdîs* isimli eserinden okuyarak taallüm ve tefeyyüz ediyoruz. Okuyacağımız hadîs-i şerîfler bu hafta 72. Sayfanın 5.hadîs-i şerîfi ve devamı.

a. Bid'atların Sahipleri Cehennem Köpekleridir

Az önce okuduğumuz hadîs-i şerîf dört kelimeden ibaret. Ebû İmâme *radiyallahu anh* hazretlerinden rivayet edilmiş olan bir hadîs-i şerîf.

Bid'at ne kadar fena imiş, onu gösteren bir hadîs-i şerîf.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*
Efendimiz şöyle buyuruyor:

Ashâbü'l-bid'a... Bid'a Arapça'da bid'at kelimesinin çoğuludur. *Ashab* da "sahipleri" demektir. *Ashabu'l-bid'a* "bida'tlerin sahipleri."

Bid'atin ne olduğunu birazcık izah edeceğiz.

"Bid'atların sahipleri..."

Kilâbü'n-nâr. "Cehennemın köpekleridir."

İfadenin ağırlığına bakın!

"Bid'at sahipleri, cehennemın köpekleridir."

Yani cehenneme girecekler. Hani insan olarak cehenneme girmek var; bir de "cehennemın köpeği" lakabı alarak girmek var; daha da ağır bir ibare.

Ne yapmışlar? Bunların kusurları nedir ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bu kadar ağır bir ifade kullanmış?

Bid'at ne demektir?

Bid'at; bedea ibtedea Arapça'da "bir şeyi icat etmek, ortaya çıkarmak" demek. Mesela Allahu Teâlâ hazretlerine de aynı kökten gelme bir sıfat *bedîu's-semâvâti ve'l-ard* denilir.

Bedîu's-semâvâti ve'l-ard. Bu *bedea* kısımları aynı.

Ne demek?

"Semâvâtı ve arzı yani gökleri ve yeri var eden, icat eden Allah."

Mübdi' de derler. "İbdâ etmek, ortaya koymak."

Allah kâinatı yarattı mı?

Amennâ ve saddaknâ. Yeri göğü yaratan Rabbimiz.

Onun için sıfatı ne?

Kur'ân-ı Kerîm'de *bedîu's-semâvâti ve'l-ard.* geçiyor “Yeri göğü yaratan, icat eden, yoktan var eden, bu güzel nizamı ona veren.”

Bak, yağmur yağıyor, yerden otlar bitiyor...

Sular havaya nereden çıktı, nasıl yağıyor, kim taşıyor, ne hikmeti var, su dediğimiz madde nedir, neden canlıların işine yarıyor?

Aklı durur insanın. Allah'ın hikmetlerini, ibretlerini, hilkatlerini, yarattığı şeylerini esrarını, ahkâmını anlamaya ansiklopediler yetmez. İnsan ne kadar âlimse o kadar yanaşsın, o deryadan o kadar bir şeyler alır ama biraz bir şey almış olur. Allah'ın hikmetleri, deryası sonsuz bir derya! Allah'ın kudreti sonsuz!

Bedîu's-semâvâti ve'l-ard. Yeri göğü yaratmış, hem de ne güzel yaratmış!
Tebâreka'llâhu ahsenü'l-hâlikîn.

Tamam, Allah icat ettiği için *bedîu's-semâvâti ve'l-ard* diyoruz. Peki, insanların bid'atçisi ne demek?

O da bir Şey icat ediyor, dinî bir h¼km¼ pat diye ortaya koyuyor.

Be adam sen kimsin ya? Sen ne s¼fatla ortaya b¼yle bir h¼k¼m koyuyorsun? Ne oluyor-sun sen? Ne kadar akl¼n var?

¼nsanın beyni kuŐun beyninden biraz daha b¼y¼k. Ama ne kadar b¼y¼k olursa olsun ne olaca? Ne kadar biliyor? ¼Őte bak; ne kadar kusurlu işler yapıyoruz, bir Őeyimizi y¼netemiyoruz.

“Aman hava bug¼n pek a¼ılabak gibi deŐil.”

Kendi iŐimizi y¼netemiyoruz. Bir bakkal d¼kk¼n¼n¼, bir evimizi y¼netemiyoruz. Bir ¼ocuĐumuzu idare edemiyoruz. Bizim akl¼m¼zdan ne olacak?

Be adam, sen kim oluyorsun da dinde bir Şey icat edip ortaya pat diye bir Şey ¼ıkarıyorsun. Olur mu ¼yle Şey?

Olmaz!

Her insan bir Şey ortaya çıkarmaya kal-karsa ne olur?

Bak bu camide elhamdülillah bu kadar ka-labalık var; buyurun her biriniz ortaya bir Şey çıkarın; ne olur?

Karmakarışık olur.

“Nasıl olacak hocam?”

Herkes Allah’ın emrine uyacak, Kur’an’a uyacak, Peygamber Efendimiz’in sünnetine uyacak.

Neden?

Allah, Peygamber Efendimiz’i elçi olarak göndermiŐ, kendisine salahiyet vermiŐ, ilim ir-fan vermiŐ, korumuŐ, yüceltmiŐ, takviye et-miŐ, ismet vermiŐ, günahlardan uzak tutmuŐ, kaabiliyet vermiŐ, meziyet vermiŐ, fazilet ver-miŐ, nur vermiŐ, her Şeyi vermiŐ; vazifelendir-miŐ. “Sen benim nâmıma git; onlara Őunları bildir.” diye vahy ediyor, ilham ediyor. Haki-katleri gösteriyor; rüyasında gösteriyor, âŐıkâre gösteriyor. Mucizeler vermiŐ, elbet sa-lahiyetli... Vazifeli, görevli, memur.

Peygamber nedir?

Memur. Vazife Allah tarafından kendisine emrolunmuş. “Ben kendi bilgimle, kendi başıma bir şey yapmam.” diyor. Peygamber Efendimiz, Allah’ın emrini bildiriyor. Kur’an’a uyarız çünkü Allah’ın kelimidir. Peygamber Efendimiz’e uyarız çünkü Allah’ın elçisidir. İki sağlam tutanağımız var.

Kur’ân-ı Kerîm’in başımızın üstünde yeri var; Allah’ın kelamı. Allah buyurdu. *Kale’llâhu Tebâreke ve Teâlâ*. “Aziz ve celil olan yüce Rabbımız şöyle buyurdu.” diyoruz, akan sular duruyor. *Yâ eyyühe’llezîne âmenû* dedi Allahu Teâlâ hazretleri. *Kütibe aleykümü’s-siyâmü* “Oruç size farz kılındı.” Tamam, Ramazan’da oruç tutuyoruz.

Ve li’llâhi ale’n-nâsi hiccü’l-beyti ve ale’s-sebîlâ.

Allah, gücü yeten insana hacı emretmiş; hacca gidiyoruz. Zekât vereceksin! Baş üstüne. Namaz kılacaksın! Baş üstüne. Temizleneceksin, abdest alacaksın! Baş üstüne. Ne ka-

dar sağlam, ne kadar güzel bir yol! Allah emrediyor, tutuyoruz. Resûlullah bildirmiş, tutuyoruz.

Peki, sana ne oluyor be adam? Sen kim oluyorsun ki dinde bir şey ortaya çıkarıyorsun?!

“E ıkarsın.”

Olmaz!

ıkarırsa din karışır. Sağlam ile çürük karışır. Elmaların bile arasında ryenleri atıyorlar; bulaşıp ötekileri rtmesin, diye.

Sağlamın içine çürük konulur mu?

Konulmaz.

O halde bir insan dinde kendi keyfinden, aklından bir şey icat ederse çok fena bir şey yapmış olur. Allah’a iftara etmiş olur. Veyahut Allah’ın ahkâmını karıştırmış olur veya Allah’ın dinine ekleme çıkarma yapmış olur, bozar. Ana yapısını bozmuş olur; hsılı çok yanlış bir şey yapmış olur.

Doğru olan nedir?

Doğru olan Kur'an'a uymaktır, Resûlullah'a uymaktır.

Biz Şimdi niye hadîs-i Şerîf okuyoruz?

Her Pazar g¼n¼ üç, beş, on tane de olsa “Peygamber Efendimiz’in hadîs-i Şerîflerini öğrenelim, tatalım da doğru yolda yürüyelim.” diye yapıyoruz değil mi?

Hem de ne kadar içimiz rahat, ne kadar mutmain. Ne kadar iyiyiz, bahtiyarız. Para veriyoruz seviniyoruz; zekât, sadaka veriyoruz, fakire bir iyilik yapıyoruz “Rahat ettim.” diyoruz. Gece uyku uyumuyoruz, uykumuzu bozuyoruz -bozan bozuyor, riya olmasın da insanlar namına söylüyorum, ibadetler gizli- kalkıyoruz, abdest alıyoruz, uykusuz kalıyoruz ama mutlu oluyoruz. Esneye esneye sabah namazına geliyor, üç saat uyku uyumuŐ.

Uykusu var, ötekiler gibi uyusa ya!

“Hayır uykumu keserim, soğuk suyla abdestimi alırım, titreye titreye camiye gelirim.”

“E ne çekiyorsun bu meşakkati?”

“Sen git, anlamazsın. Bunun bir başka tadı var.”

Allah’ın emrine uymanın, Resûlullah’ın yolunda yürümenin öyle bir tadı var ki tariflere sığmaz. Tatmayan bilmez. Sıkıntı ama anlamazsın. O sıkıntı gibi ama arkası tatlı, çok güzel. Öbür tarafta herif içki içiyor, kumar oynuyor, dansöz seyrediyor, bara gidiyor, pavyona gidiyor; zevkli gibi görünüyor ama sonu acı ve feci! Bizimki dertli, sıkıntılı, meşakkatli, masraflı gibi oluyor; negatif, cebinden para çıkıyorsun, harcıyorsun, vesaire.

İşte İslâm’ın sağlam yolu bu. Kur’ân-ı Kerîm’in yolu, Peygamber Efendimiz’in yolu. Herkes küçücük bir milim ilave yapsa...

“Bir milim, fazla değil hocam, müsaade edersen iplik kadar milimcik bir ilave yapacağım.”

Bak sen bir milimcik yaparsın... On kişi bir milimcik ilave yapınca bir santim eder. Yüz kişi bir santim ilave yapınca bir metre yapar. Bin kişi yapınca şu kadar olur. Bu kadar asırda

din rayından çıkar, sapık bir şey olur. Dinin korunması için asıl rayından çıkmaması için Kur'an'a sımsıkı sarılmak, Peygamber Efendimiz'in sünnetine sımsıkı sarılmak şart. Ondan milim şaşılmaz, aynen yapılır, hiçbir şey ilave edilmez.

“E bazısı ediyor, ekleme yapıyor.”

Çıkarma yapmak daha haksız görünür de... “Ha bu dini eksiltti, dört rekâtı üç rekât kıldı, bir rekât eksik oldu; Allah sorar!” denilir.

“Peki, ben dört rekâtı beş rekât yapayım olur mu?”

O da olmaz! Fazlalık da fena, eksiklik de fena.

Allah ne emretmiş?

Dört emretmiş. Dört kılın. “Uyu” dediği zaman uyu, “uyan” dediği zaman kalk, “ye” dediği zaman “elhamdülillah” de, ye, şükret, “oruç tutun” dediği zaman aç dur. Her şeyi onun emrine göre yap. Çünkü kişi sevdiğine

uyar. Kişi sevdiğine saydığına uymazsa onun sevgisi, bağılığı lafta kalır.

Dinlemiyor, uymuyor; öyle şey olur mu?

Çocuk babasını, talebe hocasını, mürit şeyhini dinlemiyor. “Öyle bağılık olmaz!” denir. Tam uyacak. Tabi bid’at sahipleri dinde yeni bir şey çıkardıkları için -itikatta olsun, amelde olsun, eksiklik olsun, fazlalık olsun, dinin aslî yapısı bozulacağı için- bid’at çok fena bir şey. Bid’atin olmaması lazım. Sünnetin olması lazım, sünnete uygun olması lazım. İslamî yaşantının bid’ate kaymaması lazım.

b. Tasavvuf Dinin Özüdür

Onun için bakın tasavvuf, dinin özüdür, takvâ yoludur, dinin yaşanışıdır, tadıdır, zevkli zevkli yaşanmasıdır, amma tasavvuf zevki olduğundan, keyfi olduğundan, derûnî olduğundan, insanın iç duygularıyla ilgili olduğundan; “İçimden şöyle geldi, şöyle yaptım.” diyebilir mi?

Dur bakalım, senin içinden öyle gelir öyle yaparsın, ötekisinin içinden böyle gelir böyle yapar, iş yine raydan çıkar. Öyle şey yok!

“Efendim, rüyamda aksakallı birisi geldi, bana şöyle dedi de şöyle yaptım.”

Öyle şey yok!

Tasavvufta bu çeşit şeyler olabilir. Adam rüya görür; feyz duyar, tat duyar, lezzet duyar; “Şunu artırıvereyim, şunu çoğaltıvereyim, şunu daha çok yapayım.” der; ya sen bu işin inceliklerini bilmezsin. Arttırırsın arttırırsın, arttırırsın arttırırsın sonra yapamayacak noktaya gelince durdurursun, gerilersin. Ben öyle insanlar duymuşum ki -siz de belki duymuşsunuzdur- çok hızlı başlamıştır, çabuk yorulmuştur, namazı bile bırakmıştır. Sakalı da kesmiştir, namazı da bırakmıştır, yolunu da sapıtmıştır.

Neden?

Aşırılık da uygun değil. Peygamber Efendimiz ölçüyü tavsiye ediyor. İşte onun için “Dinin aslını tam öğrenelim; tasavvufun keyifleri, zevkleri, neşeleri arasında ana çizgiyi kaybetmeyelim.” diye Gümüşhanevî hocamız oturmuş *Râmûzü’l-ehâdîs* isimli kitabı yazmış. “Benim dervişlerim hadisleri okusunlar, ana

çizgide kalsınlar, sünnet-i seniyyenin cadde-i kübrâsında dosdoğru yürüsünler, eğri büğrü yollara ayakları kaymasın, veya şaşırmasınlar yanılmasınlar, dengeyi öğrensinler.” diye.

Hadis okuyoruz; bu çok güzel bir şey. Bunun kıymetini dini konularda derin olan insanlar bilir. Başkası bilmez de; “Ya bu adamlar tabii yaşıyorlar, ben başka bir grup biliyorum onlar şöyle yapıyorlar, böyle yapıyorlar...” der.

İyi güzel de Peygamber Efendimiz nasıl yapmış?

Gel bakalım seninle onu da konuşalım. Peygamber Efendimiz eğer onların yaptığı gibi aşırı yapmışsa öyle yap. Yok, Peygamber Efendimiz dengeli, ölçülü yapmışsa öyle yap.

“Ben sizin Allah’tan en çok korkanınızım ama işte bakın evlenmişim, eşim var, yuvam var. Geceleri uyuyorum, bazı günler oruç tutuyorum, bazı günler tutmuyorum...” diyor.

Denge yolu, itidal yolu.

İlâ tarefeyni kasti’l-umûri zemimu

diyor şair.

Ne demek?

“İfrat da tefrit de fena” demek için “İki taraflı aşırılık da fena; gevşeklik de, azlık da fena.” diyor.

Hangisi güzel?

Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yolu güzel. Kendisi güzel, huyu güzel, yüzü güzel, sözü güzel, hâli güzel, ibadeti güzel, sünnet-i seniyyesi güzel... Efendimiz'in yolu en güzeli.

“E çok şaşalı görünmüyor hocam. Ben bunu parlak, pırıltılı, pırlantalı, elmaslı gibi görmüyorum.”

Ha işte bunun güzelliği, bu sadeliğinde.

“Efendim, falanca binaya bakıyorum da şöyle süslü, böyle süslü... Filanca kumaşa bakıyorum da şöyle alacalı böyle gösterişli.”

O, basit insanların zevki. Gel bakalım kaliteli ipek kumaş nasıl oluyor, halis yün, çok

pahalı kumaş nasıl oluyor, rengini bir gör bakalım: Öyle cırlak renkler mi, yoksa sade, kibar renkler mi? O zaman anlarsın.

Mimari bakımdan Süleymaniye camii mi güzel, yoksa sonradan yapılmış filanca yapı mı; gör bakalım. O mimar Sinan, koca usta, o Süleymaniye camii ni yapmış.

“Ben de olsam ben de yaparım.”

Evet, yap bakalım da görelim.

O sade güzelliği mimarlar öve öve bitiremiyorlar.

“Amma sade güzel yapmış ha!”

Süleyman Çelebi'nin mevlidi. Bir manzume, netice itibariyle şiir.

Allah adın zikr idelim evvelâ.

Vacib oldu cümle işte her kula.

Süleyman Çelebi'nin mevlidi için “Ben de söylerim ne olacak.?” derler.

Ne dedi?

“Allah adın evvela analım, Allah’ın adını evvela analım; çünkü herkes için Allah demek vaciptir.”

“İşte ben de böyle bir şey derim. Alırım elime kalemi, ben de yazarım!”

Yazarsın ama...

Herkes kaşık yontar ama sapını denk getiremez.

Bilenler, edebiyattan anlayan ustalar Süleyman Çelebi’nin şiirine yani *sehl-i mümtenî* diyorlar.

Sehl ne demek?

Kolay.

Sehl-i mümtenî. “İmkânsız bir kolay.”

Kolay ama sen yapmak istesen yapamazsın. Yapamayacağın derecede. Sanatta zirveye çıkmış. O güzelliği; ağır başlı, vakur bir sadeliğin içine dökebilmiş. Özenmeye ihtiyaç gös-

termeden, pırıl pırıl tertemiz, duru, arı bir güzellik. Anlayan anlıyor bunu. Benim mesleğim edebiyat. Okuduğum zaman mest oluyorum.

Birkaç yerde hikâyesini anlatmıştım; mevlit gecelerinde yeri geliyor da anlatıyoruz. Burada yeri gelmişken meselenin iyi anlaşılması bakımından yine anlatalım.

Almanya'dan Bursa'ya elçi gelmiş. Hükümet hemen "Ziraat mektebinin öğretmeni Almanca biliyor." diye onu mihmandar tayin etmiş. O da ona Bursa'yı gezdiriyor; yıllar önce. 1930'lu yıllarda. Elçi Çelik Palas'ta misafir ediliyor. Kazım amca rahmetli de onun mihmandarlığını yapıyor, gezdiriyor. Alman elçi bir gün ona diyor ki;

"Kazım Bey, yarın da Süleyman Çelebi hazretlerini ziyarete gidelim."

"Ben onu tarihi yerlere, önemli yerlere götürüyorum." diyor. Elçi, kendiliğinden; "Yarın da Süleyman Çelebi hazretlerini ziyarete gidelim." demiş

Süleyman Çelebi vefat edeli dört beş asır geçmiş, kabrini ziyaret etmek istiyor; Alman.

“Olur efendim.” demiş.

“Ertesi gün saat dokuzda gel.” demiş, vedalaşmışlar.

“Ertesi gün gittim.” diyor Kazım amca. Alman elçi Frag, çok resmi bir kıyafet giyinmiş. Grand tuvalet yani. En resmî kıyafet. Reis-i cumhurun yanına çıkacakmış gibi giyinmiş.

“Efendim, program mı değişti?” demiş; “Bir yere mi gideceğiz, valiye mi çıkacağız? Ne oluyor? Çok resmî giyinmişsiniz?”

“İnsan mezarlığa giderken spor giyinir, bot giyer; diken vardır, çalı çırpı vardır. Reisi cumhurun yanına çıkacak kıyafet ne?” diye merak etmiş.

“Yoo aynen akşam konuştuğumuz gibi Süleyman Çelebi’ye gideceğiz.” demiş.

“Böyle giyinmişsiniz ya efendim!” diye tekrar edince;

“Kazım Bey, bu anlatımdaki muhteşem kudreti, şu beyitteki muhteşem ifadeyi, sen hangi şairde gördün söyler misin?” demiş.

Süleyman Çelebi'nin şu beytini söylemiş:

Dedi gördüm, ol habibin ânesi.

Bir acep nur kim güneş pervanesi.

Berk urup çıktı evimden nagehan.

Göklere dek nur ile doldu cihan.

Ne demek?

O habibullah Resûlullah'ın annesi “gördüm” dedi.

Ne görmüş?

Bir acep nur kim güneş pervanesi. “Öyle enteresan bir muhteşem nur gördüm ki güneş onun etrafında pır pır pır pır dönüyor.”

“Güneş sönük kalıyor da onun etrafında dönüyor. Öyle bir acayip nur gördüm. Bir acep nur ki güneş pervanesi; darbe vurup ansızın parıldaya parıldaya evimden çıktı.”

“Güneşin pervane gibi etrafında döneceği, muhteşem bir nur evimden çıktı.”

Göklere dek nur ile doldu cihan. “Her taraf nur doldu.” diye doğumun nasıl olduğunu, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in nasıl doğduğunu anlatıyor.

Alman, bu anlatıma hayran olmuş da bizim Kazım Efendi rahmetliye soruyor:

“Söyler misin bu kadar güzel şiir söylemiş hangi şair var cihanda?”

Erbabı nasıl biliyor! Alman ama “Türkiye’de elçilik yapacağım.” diye Türk edebiyatı okumuş demek ki biliyor adam.

“Kabristana gittik. O zaman kabirde böyle selvi yok, döşeme taşlar yok, mezar yok, âbide yok, bir şey yok. Mezarların arasında Süleyman Çelebi’nin kabrini bulduk. Alman elçisi karşısında bir durdu, bir hazır ol vaziyetine geldi, o frank kıyafetle öyle beş dakika çakıldı; çivi gibi kazık gibi durdu.” diyor.

Alman, saygısını öyle ifade ediyor. Mezar-dakine o kadar sevgi ve saygı duyuyor ki reis-i

cumhurun yanına çıkar gibi giyiniyor ve karşısında el pençe divan duruyor, hazır ola geçiyor.

“Vay be! Meğerse bizim kültürümüzden ne adamlar yetişmiş. Almanlar bile hayran.” diye bizimkiler ondan sonra ayılıyorlar. Ondan sonra kabri tamir ediliyor, selvi dikiliyor. Güzel bir kabirdir o. Bursa’da Çekirge’ye giderken Süleyman Çelebi’nin kabri çok latif bir kabirdir. Ondan sonra oraya o kabir yapılıyor; hem de “Alman bunu beğenmiş.” diye o Alman’ın beğendiği beyitler oraya kazınmış.

Ne hale geldik?

Ey Müslümanlar! Ne hale geldik ki kendi kıymetimizi biz bilmiyoruz da Almanlar biliyorlar. “Almanlar beğendi.” diye biz de sonradan kendi değerlerimizi beğenmeye başlıyoruz.

“Süleyman Çelebi iyiymiş yaa!”

Günaydın, hayırlı sabahlar. Geçmiş olsun, uyandın demek ki. Nerden bildin Süleyman Çelebi’nin büyük adam olduğunu?

“Alman ‘büyük adam’ dedi de ondan bildim.”

Aferin be! Maşallah, bizim millet epeyce akıllanmaya başladı! Gördün mü Alman’ın davranışından hemen şıp diye anladı.

Tabi bu, işin latife tarafı.

Bu sözleri nerden çıkardık?

Bunların hepsinin dinin aslına, esasına uygun olması noktasından çıkardık. Aslı esası şaşalı, çok cezbedeli, çok alengirli, süslü püslü, şatafatlı -batı tabirleri ama- olmayabilir ama şatafat, güzellik alâmeti değildir. Asıl büyük büyük şaheserler, şatafatsız güzeldir, yalın güzellik vardır; serâbâ, süzme güzellik vardır. Süzme bal gibi, kaymak gibi güzellik vardır; onu anlatmaya çalışıyorum. Sünnet-i seniye öyle güzeldir. Sünnet-i seniyyenin güzelliğini anlayan böyle anlar. Sünnet-i seniyyeye uygun olduğu zaman, yattığı zaman horul horul uyurken de o zevki alır.

Neden?"

Sünnete uygun uyuyorum da ondan

Uykudan zevk alır ama sünnete uygun zamanda. Teheccüd vaktinde kalktığı zaman uykusu da olsa, esnese de, nefsi uyumayı çekse de uyumayıp ibadet eder. O zamanda ibadet etmek acı, ama o daha tatlı. İşte sünnete uygun yaşam bu. Bunu sevmeye alışmalıyız. Farkı fark edebilmeliyiz, zevki anlayabilmeliyiz, güzelliği sezebilmeliyiz; güzelin güzel olduğunu Alman'dan öğrenmemeliyiz. Kendimizin bir estetiği, estetik zevki olmalı; terazisi olmalı; kalbi olmalı; duygusu gelişmiş olmalı.

En güzel yol ne?

Peygamber Efendimiz'in sünneti yolu. Başkası ister beğensin ister beğenmesin.

“Hocam bu sakal da ne oluyor böyle öcü gibi?”

Efendimiz sakal bırakmış da ondan!

Sen sinekkaydı tıraş olunca mı kendini güzel mi sanıyorsun?

Kadınlara benzedin be adam! Arkadan millet neredeyse “Ayşe Hanım” diyecek. Sa-

kalsızlar, bıyiksızlar darılmayın, kusura bakmayın. Yeri geldi. Tabi biliyorum kiminiz asker olur, kiminiz polis olur, kiminiz öğrenci olur; bir sebebi vardır. Ama hani sakala “öcü gibi” diyorlar ya, öcü gibi değil; bu güzel!

Neden?

Efendimiz sakal bırakmayı uygun görmüş de ondan güzel!

“Uyu” dediği zaman uyumak, “uyan” dediğin zaman uyanmak güzel. “Şurada tüy kesilecek.” dediği zaman orayı kazımak güzel. “Koltuk altında tüy kazınsın.” demiş; “Baş üstüne yâ Resûlullah! Kazıyacağım.” Orda kıl kalmayacak ama burada kıl olacak. Ben de uzatıyorum; bugünlerde neredeyse göbeğime kadar gidecek. Tıraş olmaya vakit bulamadım.

Güzelliğin ölçüsü nedir?

Muhterem kardeşlerim!

“Zevkler ve renkler tartışılmaz.” diyorlar, doğrudur. Güzellik izâfîdir; sana göre si-nekkaydı traş güzel görünüyor. Vallahi gör-

dükçe bana bir şey oluyor. Koca adam ya, sakal yok, kılı yok! “Niye böyle?” diye ben de ondan rahatsız oluyorum.

Neden?

O da bana çirkin görünüyor. Ben ona çirkin görünüyorum, o bana çirkin görünüyor. Ayıkla pirincin taşını.

Şimdi ne olacak?

Hadi bakalım “Falanca adam, Esad Hoca’yla kapıştı.”

Hangisi doğru?

Ben bilmem. Ben Allah’ın âciz, nâçiz bir kuluyum. Kenarda beklerim; Resûlullah'a sorun, bakalım ne diyecek?

Buyurun sorun bakalım, Resûlullah ne diyecek?

Mühim olan o işte.

Kur’ân-ı Kerîm ne diyor? Kur’ân-ı Kerîm’in çizgisine geliyor musun? Gel

Kur'an'ın çizgisine; ben eksiksem ben de kendimi düzelteyim, ben de Kur'ân-ı Kerîm'in çizgisine geleyim; sen de gel. Ben Resûlullah'ın sünnet-i seniyyesi çizgisine geleyim; sen de gel; orada buluşalım.

Resûlullah'ın yolunda buluşalım, güzel değil mi?

Kur'an'ın yolunda buluşalım, güzel değil mi?

Herkesin bir zevki var. Blue jean pantolon giyiyor millet; -streç mi diyorlar- hanımlar tamamen vücuda yapışan pantolonlar giyiyorlar, çorap pantolonları. Aşağıdan yukarıya şurası kalça, burası but, burası fileto, burası bonfile, kontrfile!

Olmaz!

“Niye olmaz hocam? Moda değil mi? Sen modaya karşı mısınız? Üniversite hocası değil misin?”

Ben üniversite hocasıyım ama bunu üniversite hocası olarak söylüyorum:

Böyle olmaz!

c. **Mirasta Kadına Yarım Hisse Verilmesinin Hikmeti**

Nasıl olacak?

Müslümansa sünnete uygun olacak.

Müslümanın ne demek olduğunu bilecek; “Ben Allah’ın emrine, zevkine, arzusuna, tavsiyesine, gösterdiği yola teslim olacağım, uyacağım.” demek.

Olmaz böyle! İslâm’ın çizgisine uyacak.

“Aman hocam, şimdi seni sımsıkı yakaladım, kaçamazsın. İslâm kadınlara zulmediyor, erkeklere lütfediyor; hanımlara erkeklerin mirasının yarısını veriyor!”

Tamam, yarısını veriyor; var mı bir diyeceğin? “Kur’ân-ı Kerîm’de var mı yok mu?” diye sor!

“Var, tamam.”

“Şimdi var mı bir diyeceğin? Allah’a itiraz mı edeceksin?”

“Ama neden öyle yapmış?”

Ha anlatayım:

Ben, hiç vermese de razıyım. Benim rahmetli annem - cümle geçmişlerimize Allah rahmet eylesin- dayımla miras konusunda kavga etmiştir, münakaşa etmiştir. Ama cihanda görülmemiş bir kavga.

Niye?

Dayım;

“Abla, senin yedi tane çocuğun var, gel şu mirası dörde bölelim, dört kardeşiz.” demiş.

Annem;

“Hayır, ben Allah’ın verdiği kadarını istiyorum, yarım istiyorum.” demiş.

Neden?

Allah öyle emretmiş; vardır bir bildiği.

Ben; “Annem mirastan yarım pay aldı.” diye aç mı kaldım?

Hayır.

Açık mı kaldım?

Hayır, çünkü herkesin rızkını Allah ayırıyor. Ömründe rızkını veriyor.

Neden kadına yarım verdi?

Muhterem kardeşlerim!

Erkeğe yük yüklemiş de ondan. Hepimiz sorumluyuz.

Hepimiz karımızdan sorumlu değil miyiz?

“Ne biçim adam ya, eve ekmek bile getirmiyor. O koca pehlivan gibi adam, karısının kesesinden yiyor.” demezler mi adama? Ayıp değil mi?

“Bunu ben doyuracağım, ben giydireceğim, ben bakacağım. Ben erkeğim, sorumluluğum var. Onu himaye ediyorum. Dışarıda meşakkati ben çekerim, yükün altında ben inlerim, çirkefte çamurda ben uğraşırım, yazda kışta ben sıkıntı çekerim. Hanımım evde rahat etsin, ben ona rızkı götürürüm. O yükü Allah benim üstüme yüklemiş; o yüke de razıyım.

Çok şükür yâ Rabbi! Elhamdulillah! İyi ki bana bu vazifeyi verdi; o da güzel.”

Hak verdiği yükü yüklemiş, hatta o kadar yük yüklemiş ki -her zaman söylüyorum sizin de hatırunızda kalsın, siz de başkalarına söyleyin, muhterem kardeşlerim! Şimdi sen evlendin, çocuğun oldu. -Allah analı babalı büyüt-sün, hayırlı evlat olsun, salihlerden olsun.- Kadın tutturdu; “Bu çocuğu emzirmeyeceğim!”

Bak isyana teşvik etmiyorum; “Kadınlar! Çocuklarınızı emzirmeyin.” demiyorum ama bir ihtimalden bahsediyorum; onlar zaten severek emzirir. Kadın; “Çocuğumu emzirmiyorum.” dese İslâm’a göre adam karısına; “Sen doğurdun; hem senin hem benim çocuğum; emzir şunu.” diyemiyor.

Neden?

Evin yemesi, içmesi, barınması vesairesi kocanın görevi olduğu için. İslâm’a göre gidecek inekten süt alacak, bebeğe getirecek. Çarşıdan alacak veya bebeğe sütanne tutacak; -eski, şimdiki devirdeki gibi olmadığı zamanda diyelim- çocuğa bakacak.

O kadar hanım; evde sultan hanım oluyor.

Oh, gel keyfim gel!

Yaz kış otobüste; nedir o rezalet?

Otobüste kadın erkek içeri girdi; “Beyler, yavaş olun. Arkadan biraz daha öne git, on beş santim yer var. On beş santime otuz kişi daha sığar!”

Ne oluyor?

Konserve kutusuna sardalya balığı mı yerleştiriyorsun?

Otobüs mü bu, başka şey mi?

Arada kadınlar var; zavallı kış günü evine gidecek. Aşağıda erkekler hücum edince kadınlar birinci otobüste geride kalıyor. İkinci otobüste o da kalabalığın içine giriyor. Oradan itiliyor, buradan kakılıyor.

Oluyor mu?

İslâm ne demiş?

“Çalış, evine rızkı götür.”

Hadi bakalım, erkeğe vazifeyi yüklemiş, buna ne dersin?

Hangisi daha iyi?

İslâm'ınki daha iyi. Kadın bir yerde, erkek başka bir yerde. Akşama kadar çalış. Çocuk dadının elinde. Ben böyle aileler de gördüm. Benim tanıdığım, sevdiğim münevver bir aile var. Kız okumuş; iki tane lisan biliyor, falanca yerde müdüre. Bey okumuş; hukuk fakültesini bitirmiş falanca yerde avukat.

Çocuklar?

Çocuklar dil bilmez, Türkçe bilmez, dadının elinde. Sabahtan akşama kadar çocuk anne terbiyesinden, sevgisinden, şefkatinden mahrum. Vallahi daha fena. Çok fena!

İşte dadı, evde hizmetçi; buranın tozunu alacak, ev işi de yapacak; onun eline kalıyor. O çocukların terbiyesi, sıfırın altına düşüyor. Halbuki annesi onu ne güzel yetiştirir; el bebek, gül bebek bakar. “Dur evladım, öyle yapma evladım.” diye terbiye eder.

“Anne terbiyesi” demiyor muyuz?

İslâm, Hıristiyanlık'tan farklı, başka yerden farklı. Farklı tamam, giyimde farklı, kuşamda farklı... Ama İslâm'ınki daha güzel.

Neden?

Kâinatı yaratan, her şeyi bilen Allah'ın emri olduğu için sonunda onun iyi olduğu anlaşılıyor. İslâm'a uygun hareket etmeyen kimselerin hepsinin de sonunda pişman ve perişan olduğu ortaya çıkıyor da ondan.

“Çocuğumuzu yetiştirelim; çocuğumuza bale dersi verelim!”

Ver bakalım bale dersi, götür bakalım bale okuluna! Çocuk, parmağının üstünde topaç gibi dokuz defa dönüyor.

Aman ne güzel!

Kilotonun üstünde eteği, şöyle yapıyor, böyle yapıyor, dikdörtgen, kare, üçgen, prizma vesaire. Ortopedi doktoru bir arkadaş diyor ki; “Bütün hepsinde kemik rahatsızlığı var.”

Neden?

Hepsinin bir normali, bir anormali var. Kaburgaları anormal, kemikleri anormal, ayakları anormal... Ortopedik kemik sisteminde problem var.

Gördün mü? Sen şimdi çocuğuna iyilik mi yaptın, kötülük mü yaptın?

Başlıyor sakatlık; kırk misli yaşılanıyor.

Muhterem kardeşlerim!

Bir arkadaşımız Amerika'ya gitmiş. Önüne yemek koymuşlar; "Ben yemem." demiş. "Domuz eti değil, ye." demişler. "Domuz eti olmasa bile İslâm'a göre her et yenilmez." demiş.

"Niye? Siz müslümanlar koyun eti, sığır eti yemiyor musunuz?"

"Yeriz ama İslamî usule göre kesilirse yeriz."

"Nedir İslamî usul?"

"İslamî usule göre kesilecek; damardan kanı akacak."

“Aaa sahiden öyle mi?”

“Evet, öyle.”

“Vay be! Biz eskiden ‘Kanı kaybolmasın, vitamin olsun, etin içinde kalsın.’ diye kafasına bir tokmak vurup hayvanı mundar edip öyle yiyorduk. Şimdi en son araştırmalara göre anladık ki “Kan damarda kalınca çok çabuk bozuluyor, eti dejenere ediyor, bozuyor. Akıtmak daha iyiymiş.’ diye o bilimsel sonuca yeni vardık. Demek İslam onu 1400 yıl önceden mi söylüyordu?” diye şaşırılmışlar.

Evet, 1400 yıl önceden söylüyordu. Daha tıbbi araştırmalar bilinmeden söylüyordu.

Muhterem kardeşlerim!

Böyle oluyor; binlerce, sayısız misal var.

Bir füze subayı, arkadaşına; “Namaz kıl.” diyormuş. “Yok, emekli olayım da öyle. Belki işimden olurum. Emekli olayım, bir ev sahibi olayım ondan sonra namaz kılarım.” diyormuş. “O öyle dedi. Ben de; ‘Vallahi işimden de at-salar, kesseler de, ne yaparlarsa yapsınlar ben

namazı vaktinde kılarım.’ dedim, namazı kıldım. Kimisi ya emekli olmadı ya da emekli olsa bile ev sahibi değil. Bugün Allah bana üç tane ev nasip etti; helalinden üç tane evim var.” diyor.

Muhterem kardeşlerim!

İslâm’ın yolu en kestirme yoldur. En güzel sonuca en kestirme yoldan götürür. İslâm’ın olmayan yol, en dolambaçlı yoldur; sonunda insan uçurumlardan birisinden yuvarlanır, sonuca ulaşamaz.

Repo, repo faizi, bir gecede %800, %900, %1000 %1200 oluyor muydu?

Gazetelerden okuyorduk.

“Ooo tamam, ne kadar kazandım!”

Tramplenden denize atlar gibi, faiz denizinin içine balıklama atla. “Bak işte bir gecede bu kadar kazanacaksın, şu kadar zamanda şöyle olur!”

Muhterem kardeşlerim!

Ne oldu?

Ey repocular, faizciler gelin bakalım, kaçmayın. Ne oldu şimdi?

Memleket faizden batıyor. Hadi bakalım, şu gazete şöyle yazdı, bu böyle yazdı bilmem ne... Sen misin başka yerlerden rant ve kâr arayan! İşte buyur, sonuç!

“Efendim, falanca adam şöyle yaptı, böyle yaptı da bilmem şu kadar para kazandı. Şöyle haksızlık etti böyle haksızlık etti, işte şöyle yalan yaptı ama biraz sonra karısına felç gelmiş!”

Bazısını da öyle yapar.

“Hocam, ben senin söylediğinden hiçbir zarara uğramadım, paraları çuvala doldurdum, Arjantin’e kaçtım. Deniz kenarında bir villa tuttum, orada yaşıyorum!”

“Dur bakalım, daha ne kadar yaşayacaksınız? Ne olacak bakalım? Göreceğiz. Sonunun ne olacağına bakalım!”

Allah'a aykırı giden hiçbir insan iflah olmamıştır; bunu anlatmaya çalışıyoruz. Ben buna milyar kere, sonsuz kere inanıyorum, misallerden biliyorum ama bunu inanmayan insanlar şüpheyle karşılıyor, kabul edemiyor. Onun materyalist aklı bu gibi şeyleri kabul etmiyor. Bir de o deniyor. Dene hadi! Bir de sen dene, bir de sen kafana tokmağı ye! Ondansonra bir zaman gelip sen de anlarsın. Ya anlar ya anlamadan gider. Ya anlar ya anlamadan gümler. Artık kendisinin bileceğı bir şey!

Ama bu hadîs-i şerîften şunu öğreniyoruz ki yol, Peygamber Efendimiz'in yoludur. Sapmak, kaymak yok! Sünnet-i seniyye yolundan yürüyeceğiz, dine icat katmayacağız. Sünnet-i seniyyeye uyacağız, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyeceğiz. Adım adım hak yolda yürüyeceğiz, batıla sapmayacağız; bunu anlıyoruz.

d. Hristiyanlar Hz. İsa'ya Tapıyor, Halbuki O Bir Peygamber

Neden?

Öyle olmadığı zaman din bozulacağı için cezası çok büyük. Dini bozmanın felaketi çok

muazzam! Bak Şimdi bugün hristiyanlar Hz. İsa'ya tapıyor. Hz. İsa, Allah'ın kulu; dođmuŐ, emeklemesi var, büyümesi var. Hz. İsa'ya tapıyorlar. Hz. İsa, Allah'ın bir peygamberiydi.

Hıristiyanlar İncil'de başka peygamber adı duymadılar mı? Musa'yı bilmiyorlar mı? Âdem *aleyhisselam*'ı, Nuh *aleyhisselam*'ı bilmiyorlar mı? Onlar peygamber.

Âdem, Nuh, Hz. Musa, Zekeriya, Yahya, İsa, Eyyb, Yunus işte o da onlar gibi bir peygamber

Onu bıraktılar, yanlıŐ biliyorlar.

Öyle düŐünen kâfir oluyor. Kula tapınca kâfir oluyor.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ

Lekad kefera'llezîne kâlû inna'llâhe hüve'l-Mesîhü'bnü Meryem.¹

Kâfir oluyor; çünkü bu, kul.

---

¹¹ 5/Mâide, 17.

Eğer tapınılıacak varlık Hz. İsa olsaydı - hâşâ sümme hâşâ- Hz. İsa'dan önceki insanlar, milattan 2000 yıl önce, 3000 yıl önce, 4000 yıl önce yaşayan insanlar neye tapacaklardı?

“Tapacakları şey doğmadı.” diye havada mı duracaklardı? Bak ne kadar mantıksız! İnsan bu mantıktan anlayabilir. Ne Hz. İsa, ne Hz. Musa... Hepsini yaratan, yerin göğün sahibi Allah'a ibadet edecek insanlar. İslâm bunu söylüyor.

“Bunu Hz. İsa söylemedi mi?”

Söyledi.

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ

Mâ kultu lehüm illâ mâ emertenî bihî.

“Yâ Rabbi! Ben, sen bana ne emrettiysen kullara onu söyledim; onlar sonradan şaşırıyorlar.” diyor.

Âhirette böyle savunacak:

“Yâ Rabbi! Ben, sen bana ne söylediyse kullanlarına onu söyledim; ‘Bana tapının.’ demedim, ‘Anneme tapının.’ demedim, ben senin emrettiğini söyledim, ‘Allah’a ibadet edin.’ dedim.” diyecek. Kur’ân-ı Kerîm bunu bildiriyor.

Hız. İsa “Allah’a ibadet edin, Allah’a kulluk edin.” demişken işi döndürüp dolaştırıp Hız. İsa’ya tapınmaya getirmek nereden çıktı?

İşte adım adım, adım adım, adım adım sapıtma! Bu işler dinin aslından, özünden kaymayla oluyor. Birçok milletler, birçok ümmetler böyle sapıtmıştır.

“Olur mu hocam?”

Muhterem kardeşlerim!

Ben daha acı bir şey söyleyeyim; biz müslümanlar da çoğumuz itikat bakımından olmasa bile yaşam bakımından sapık durumda değil miyiz?

Bugün dünya üzerindeki Müslümanların; Türkiye’deki müslümanların, dünyanın başka yerlerindeki müslümanların hallerine bakın.

Giyimlerinin, kuşamlarının, hallerinin, yemelerinin, içmelerinin, ailevî yaşantılarının gerçek Müslümanlıkla ilgisi var mı?

Yok. Onlar da sapıtmış. İşte bak sımsıkı sarılmayınca, Allah'tan yardım istemeyince, dikkat etmeyince sapıtılıyor. Onun için vaziyet çok ciddi. Çok sıkı bir talimat var:

“Bid’atleri ortaya çıkaran insanlar, bid’at sahipleri cehenneme girecek; hem de cehennemin köpekleri olarak.”

Ne kadar fena, ne kadar kötü bir tabir! Allah bizi bid’atlerden sapıklıklardan, dalâletlerden, inhiraftan, ayak kaymasından korusun. *Sırât-ı müstakîm* diyoruz bak; *ihdina’s-sırâta’l-müstekîm*. Rabbimiz bizi dosdoğru yoldan ayırmasın.

Biz, yerin göğün yaratıcı Allah’a ibadet ediyoruz. Peygamberimiz, Hz. Muhammed. “Allah’ın kulu ve peygamberi” diyor; ne kadar güzel! İşte bu güzellikleri bilip ona sımsıkı sarılmak lazım; yeni bir takım şeyler çıkarmamak lazım, çıkarmaya kalkmamak lazım. Kalkışanlara da ikazda bulunmak lazım:

“Kardeşim, dinimizin aslında böyle bir şey yok, sen bunu yapma. Sen böyle yapıyorsun ama bu, dinimizin özüne uygun değil.”

Şefkatle, sevgiyle, severek düzeltmek için çalışmamız lazım. Türkiye’de son sayım rakamlarına göre 62 küsur milyon olmuşuz. 62 milyon insan az değil. Her birinin bir cümle kattığını söylesek yavaş yavaş insanları doğru yola çekici çalışmalar yapabiliriz.

İkinci hadîs-i şerîfe geçelim:

أَصْدَقُ الرُّؤْيَا بِالْأَسْحَارِ

Asdaku’r-rü’yâ bi’l-eshâr.

“En doğru rüyalar, seher vaktinde görülenlerdir.”

Bunun da kaynakları çok; Tirmizî’de, Hâkim’de, Ahmed b. Hanbel’in *Müsned*’inde var.

İnsan uyuduğu zaman rüya görüyor. “Uykuda düş” diyoruz. Türkçe’de “düş yormak, rüyayı yorumlamak.” Arapçası “rüya.”

Rüyanın sebebi nedir? Rüya nasıl bir şeydir?

Ben gözümü kapatıyorum, bir şey görmüyorum. Kapattığım zaman hiçbir şey göremiyorum da uyuduğum zaman gözüm kapalı bir şeyler görüyorum.

“Hayal görüyorsun ya işte hocam.”

Hepsi hayal değil.

Rüyanın nefsânîsi var; nefisten geliyor. Şeytânîsi var; şeytan vesvese veriyor. Rahmânîsi var. Çeşitleri var; âşikâresi var, gizlisi var.

Bazıları bana not gönderirler; “Hocam, böyle bir rüya gördüm, bunun mânası ne?” diye sorarlar. Bu da rüyanın yorumu.

Rüyanın yorumu var mı?

Var. Kur’ân-ı Kerîm’de var. Kur’ân-ı Kerîm’de rüyayla ilgili bazı hususlar geçiyor. Mesela Yusuf *aleyhisselam*’ın rüyası. Zindanda

ona rüyasını anlatan zindan arkadaşlarının rüyalarına yaptığı yorumlar. Mesela İbrahim *aleyhisselam*'ın rüyası.

يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ

*Yâ büneyye! Innî erâ fi'l-menâmi innî ez-bahuke.*²

“Ey oğulcuğum! Rüyada ben seni kestiğimi gördüm. Ne olacak şimdi?”

İbrahim *aleyhisselam* oğluna soruyor: “Evladım, yavrucuğum! Rüyamda ben seni kesiyorum, diye gördüm. Bu seni kesmeme dair bir işaret.”

Biz olsak ne deriz?

Bir düşünün. Sonra ben İsmail *aleyhisselam*'ın ne dediğini size söyleyeyim.

İbrahim *aleyhisselam*'ın bu rüyası ne?

---

² 37/Sâffât, 102.

Peygamberlerin rüyası, bizim rüyamız gibi değildir. Bir de rüyanın çeşitleri içinde “peygamberlerin rüyası” farklıdır, insanların rüyası gibi değildir. Peygamberlerin rüyası vahiy olduğundan “Ben rüyamda seni, kestiğimi görüyorum.” demek; “Allah rüyada bana, seni kesmemi emretti.” demek.

O peygamber; ileride İsmail *aleyhisselam* da peygamber olacak. O da peygamber evladı.

Ne cevap veriyor biliyor musunuz?

يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ

Yâ ebeti'f'al mâ tü'mer.

Muhterem kardeşlerim!

İnsanın tüyleri diken diken oluyor. Erkek adam ağlar; dayanamıyor.

“Babacığım!”

Yâ ebeti'f'al mâ tü'mer.

“Allah sana ne emrettiyse onu yap.” diyor.

Teslimiyete bak! Daha delikanlı çocuk. İlkokul çağını bitirmiş gibi bir çocuk.

Ne yapacak? Ağaç mı kesecek, çukur mu kazıyacak?

Hayır. Kesmek, kurban etmek.

Yâ ebeti'f'al mâ tü'mer.

“Emrolunduğun şeyi yap!”

سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ

Se-tecidünî inşâ'llâhu mine's-sâbirîn.

“İnşaallah beni sabredenlerden bulacaksın.”

“Allah nasip ederse sabretmeye çalışırım inşaallah.” diyor.

Şu hale bak!

“Babacığım, elimi bağla da sana ters bir şey yapmayayım.” diyor.

“Efendim işte şöyle olsun, böyle olsun!”

E tabi Allah imtihan ediyor. Kestirdi mi kestirmedi mi?

Kurban gönderdi, kestirmede Allah. Ama şu hale bak! Rüyalar ona gidiyor.

Rüyaların çeşitleri var. Yalan rüya var; hakiki, doğru rüya var.

Asdaku'r-rü'yâ.

“En doğru rüyalar.”

Görüldüğü zaman gün gibi, ertesi gün şıp diye çıkan rüyalar.

Ne zaman?

Bi'l-eshâr.

“Seher vakitlerinde olandır.”

“Seher vakti ne demek hocam?”

Birçok kimse seher vaktini tan içinde, saat altı yedi gibi filan sanıyor. Daha güneş görünmemiş ama aydınlık sanıyor; değil. Seher vakti, imsaktan önceki vakittir. Oruçlunun yemek yemek için kalktığı zamana “seher vakti”

derler. Gecenin sonu, daha ortalık karanlık olduğu zamanı seher vaktidir. Seher vakti, çok kıymetli bir vakittir. Eskiden yatsıdan sonra uyuyan uyurdu, gecenin üçte biri, üçte ikisi geçerdi; sonuna doğru uyku alınmış olurdu. O zaman kalkıp abdest alıp teheccüd namazı kılanır İslâm'da. Çok kıymetli bir vakit. Günün kapılarının açıldığı, Allah'ın duaları kabul ettiği bir zaman. İşte o zamanda görülen rüyalar, en doğru rüyalardır. Gecenin artık ilk yorgunluğu geçmiş...

İnsan ilk yattığı zamanlar rüya görmez. Neden?

Çok derin bir uykuya dalar, uyku en derin seviyesinde cereyan eder. Sonra sathîleşir. Şuur uyanır ama göz daha uyuyor. Ondan sonra bir müddet devam eder; sonra insan, asıl uykudan uyanır. İşte seher vakti; o derin uykudan hafif uykuya geçtiği zaman oluyor. Bir de mânevî bereketin çok olduğu, göğün kapılarının açıldığı zaman oluyor.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*; “O zaman görülen rüyalar en doğru rüyalardır.” buyurmuş

Üçüncü hadîs-i şerîf;

أَصْدَقُ الطَّيْرَةِ الْفَالُ وَلَا تَرُدُّ مُسْلِمًا وَإِذَا رَأَيْتُمْ مِنْ
الطَّيْرِ شَيْئًا تَكْرَهُونَهُ فَقُولُوا: اللَّهُمَّ لَا يَأْتِي
بِالْحَسَنَاتِ إِلَّا أَنْتَ وَلَا يَذْهَبُ بِالسَّيِّئَاتِ إِلَّا أَنْتَ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

Asdaku't-tiyereti'l-fâlü ve lâ terüddü müslimen ve izâ reeytüm mine't-tayri şey'en tekrehûnehû fe-kûlû: Allâhümme lâ ye'tî bi'l-hasenâti illâ ente ve lâ yüzhibü bi's-seyyiâti illâ ente ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh.

Ukbe b. Âmir radiyallahu anh'ten rivayet edilmiş bir hadîs-i şerîf.

Asdaku't-tayereti.

Tayeret ne demek?

“Suizan” demek. “Yorumlamak, kötüye yormak” veya “herhangi bir konuyu yormak” demek. Aslında “uğursuzluğa yormak” demek de burada genel mânasıyla kullanılmış.

Asdaku't-tayereti. “Yormanın en doğrusu.”

el-Fâlû “Hayra yormak” demek.

İnsan kötü bir şey gördüğü zaman, onu birisine söylediği zaman veya kendisi onun üzerinde düşündüğü zaman ona iyi bir yorum getirmesi. Yorumu güzel yapmaya “fal” deniliyor. Bu tavsiye edilmiş.

Misalle anlatayım: Şu bizim Sultanahmet camiini yaptıran mübarek Sultan Ahmet, Aziz Mahmud-u Hüdâyî hazretlerinin dervişi olan padişah. Derviş Sultan Ahmet! Bir rüya görmüş. Rüyasında Avusturya kralıyla güreşe tuşmuşlar. Alt alta üst üste mücadele etmişler, güreşmişler. Avusturya kralı bunun üstüne çıkmış, sırtını yere yapıştırmış.

Biz de sırtın yere yapışması nedir?

Tuş olmak. Avusturya kralı, Sultan Ahmed’i rüyada tuşa getirmiş.

Böyle bir rüya görünce insan ne olur?

Allak bullak olur. Kötü bir rüya değil mi? *Tayere* bu, kötü bir şey gördü, fena bir şey gördü; bu onun misali.

Şeyhi Aziz Mahmud-u Hüdâyî hazretleriydi. Korkuyla ona gitmiş, telaşla rüyasını anlatmış:

“Efendim, âcizâne, nâçizâne bu gece yatıştımda böyle bir rüya gördüm.” diyor; titriyor korkuyor.

Acaba neden korkuyor?

Devleti nâmına korkuyor.

“Avusturya’yla harp edeceğiz; Avusturya Osmanlı’yı yenecek mi acaba?”

Korkusu bu. Sultan Ahmed korkuyla rüyayı anlatmış. Aziz Mahmud-u Hüdâyî *kaddesallahu sirrahu’l-azîz* mübarek. Zamanın kutbu olduğu söyleniyor. Elhamdulillah bizim de evimiz onun çilehanesinin karşısında. Şimdi çilehanesinde namaz kılmak nasip oluyo; elhamdulillah, seviniyoruz. Allah sevgili kullarının şefaatlerine erdiresin.

“Sultanım, müjde, ne iyi!” demiş.

Hoppala! Neresi iyi?

“Yer, kuvvettir sultanım! Rüyada sizin sırtınız yere geldi ya; sırtınız kuvvetli tarafta olduğu için bu rüya sizin lehinize. Allah’ın lütfuyla siz savaşta Avusturya kralını yeneceksiniz.” demiş.

Aman ne sevinmiş Sultan Ahmed, nasıl memnun olmuş. Hakikaten de yapılan savaşta Osmanlılar, Avusturya’yı yenmiş. Yorum da doğru çıkmış.

“En güzel yorum, hayra yormaktır.”

Şimdi burada konu rüyadan açılınca bana gelen notların hepsi rüya ilgilidir; Allahu âlem bi’s-savâb; %90’ı “Ben şöyle gördüm hocam.” der. Birisi de; “Ben hiç rüya görmüyorum.” der.

Tabi hayra yoracak. Sonra bizim büyüklelerimiz; “Rüya herkese anlatılmaz.” der

Neden?

Abuk sabuk yorum yaparsa o da fena. Yorumcunun vaziyeti de çok fenadır. Terse yoruması iyi olmaz. Onun için şöyle ârif, aklı başında bir kimseye yordurmak lazım. Herkese rüya da anlatılmaz. İhtiyatlı olacaksın, söyleyeceğin adamı seçeceksin, mübarek bir insana söyleyeceksin.

Evet, “Yorumun en güzeli hayra yormaktır.” diyelim. Tercümesinde “İyiye yormaktır.”

Siz de size birisi bir rüya anlatırsa onu hayra yormaya çare arayın. O aynı zamanda “Allah’a dua” demek oluyor. “Yâ Rabbi! Sen bunu bu hâle getir.” demek oluyor. Allah duaları kabul edicidir; o yorma, o düşünce bereketiyle Allah o duayı kabul edebilir.

Peygamber Efendimiz Hudeybiye muhâsarasının olduğu zamanda;

“Kureyş’ten gelen adam kimdir?” diye sordu.

“‘Süheyl’ isminde birisi” dediler. “Süheyl” kelimesi “kolay” kelimesiyle ilgili.

“Haa demek ki işimiz kolay olacak.” dedi Efendimiz, hayra yordu. Hani bizim Türkçe’de de bir söz vardır ya; “Ağzını hayra aç.” derler. Ya sus ya da hayır söyle. Hayra yormak lazım.

Sonra;

Velâ terüddü. “Müslüman bir müslamanı reddetmez, geri bırakmaz.”

Ve izâ reeytüm mine’t-tayri şey’en tek-rehûnehû fe-kûlû. “Hoşunuza gitmeyen bir şey gördüğünüz zaman -bu gibi konularda- şu duayı yapın.”

Allâhümme lâ ye’tî bi’l-hasenâti illâ ente. “Kulların başına iyilikleri ancak sen getirirsin, başkası getirmez.”

Ve lâ yüzhibü bi’s-seyyiâti illâ ente. “Kötülükleri de senden başkası götürmez.”

“İnsanların üzerine iyiliği getiren de sensin, kötülüğü def eden de sensin, yâ Rabbi! Senden başkası değil.”

Ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh. “Allah’tan başka güç, kuvvet sahibi yoktur.”

Gücün, kuvvetin sahibi Allah'tır. Allah'ın dediği olur. Allah'a dayanan rahat eder, kurtulur. Allah'a tevekkül edenin yâveri hak olur, işi rast gider; işte bu çok önemli.

Fâtiha-i Şerîfe mea'l-Besmele.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

6 Zilka'de 1412 / 08.05.1992

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

